

158. löggjafarþing 2026–2027.
Þingskjal XXX — XX. mál.
Stjórnarfrumvarp.

Frumvarp til laga

um breytingu á lögum um öryggi net- og upplýsingakerfa mikilvægra innviða, nr. 78/2019
(eftirlitsstjórnvald og samstarf).

Frá innviðaráðherra.

1. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 3. gr. laganna:

- Á eftir 3. mgr. kemur ný málsgrein, sem orðast svo: Fjarskiptastofa ákveður að viðhöfðu samráði við embætti landlæknis, Samgöngustofu, Seðlabanka Íslands og Umhverfis- og orkustofnun eftir því sem við á hvaða aðilar teljast til rekstraraðila nauðsynlegrar þjónustu í skilningi laga þessara og er ákvörðun Fjarskiptastofu endanleg á stjórnsýslustigi. Aðili máls getur skotið ákvörðun Fjarskiptastofu til dómstóla og er málshöfðunarfrestur þrír mánuðir frá því að aðilanum var tilkynnt um hana. Fjarskiptastofa heldur skrá yfir rekstraraðila nauðsynlegrar þjónustu á hverjum tíma og miðlar henni til ráðherra, netöryggissveitar og embættis ríkislögreglustjóra.
- Í stað 4. mgr. kemur ný málsgrein, sem verður 5. mgr. og orðast svo: Áður en Fjarskiptastofa tekur ákvörðun skv. 4. mgr. skal aðila gefinn kostur á að tjá sig um málið. Ef um ræðir aðila sem veitir þjónustu skv. a-lið 1. mgr. 3. gr. í öðru ríki á Evrópska efnahagssvæðinu skal þarlandum stjórnvöldum einnig gefinn kostur á að tjá sig um málið.

2. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 4. gr. laganna:

- Fyrirsögn greinarinnar orðast svo: *Stefna um net- og upplýsingaöryggi*.
2. mgr. fellur brott.

3. gr.

Í stað orðanna „á sínu sviði“ í 4. tölul. 1. mgr. 6. gr. kemur: skv. 11. gr.

4. gr.

Orðin „að fenginni umsögn eftirlitsstjórnvalda og Fjarskiptastofu“ í 4. mgr. 7. gr. laganna falla brott.

5. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 9. gr. laganna:

- Fyrirsögn greinarinnar orðast svo: *Miðlun upplýsinga um atvik*.
- Í stað orðanna „eftirlitsstjórnvöldum skv. 11. gr. og samhæfingarstjórnvaldi skv. 13. gr.“ kemur: Fjarskiptastofu.

6. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 10. gr. laganna:

- Í stað orðsins „eftirlitsstjórnvöld“ í 1. mgr. kemur: eftirlitsstofnanir.
- Í stað orðsins „eftirlitsstjórnvöld“ í 2. mgr. kemur: eftirlitsstofnanir sem í hlut kunna að eiga.

7. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 11. gr. laganna:

- Fyrirsögn greinarinnar orðast svo: *Eftirlitsstjórnvald*.
1. mgr. orðast svo: Fjarskiptastofa hefur eftirlit með framkvæmd laga þessara.
2. mgr. orðast svo: Þrátt fyrir 1. mgr. fer um eftirlit vegna rekstraraðila nauðsynlegrar þjónustu á sviði bankastarfsemi og innviða fjármálamarkaða skv. lögum um stafrænan viðnámsþrótt fjármálamarkaðar og er það í höndum Seðlabanka Íslands.

- d. 3. mgr. orðast svo: Fjarskiptastofa getur haft samráð við embætti landlæknis, Samgöngustofu, Seðlabanka Íslands og Umhverfis- og orkustofnun vegna eftirlits með framkvæmd laga þessara.

8. gr.

Í stað orðanna „eftirlitsstjórnvald skv. 11. gr.“ og „eftirlitsstjórnvald“ í 12. gr. laganna kemur, í viðeigandi beygingarfalli: Fjarskiptastofa.

9. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 13. gr. laganna:

- a. Orðin „gagnvart eftirlitsstjórnvöldum“ í 1. mgr. falla brott.
- b. Orðin „að viðhöfðu samráði við eftirlitsstjórnvöld“ í 3. mgr. falla brott.

10. gr.

Fyrirsögn IV. kafla laganna verður: **Þjónusta og samstarf.**

11. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 14. gr. laganna:

- a. Fyrirsögn greinarinnar orðast svo: *Netöryggissveit og netöryggisráð.*
- b. Orðin „, eftir því sem við kann að eiga,“ í 3. mgr. falla brott.
- c. Á eftir orðunum „og viðbrögð“ í 3. mgr. kemur: „, sbr. 7. mgr.“
- d. Ný 7. mgr. orðast svo: Fjarskiptastofa, netöryggissveit og embætti ríkislögreglustjóra mynda netöryggisráð sem er vettvangur til upplýsingaskipta um netöryggisógnir og samstarfs um forvarnir og aðgerðir eftir því sem við á. Ráðið er á hverjum tíma skipað tveimur fulltrúum frá hverjum aðila og setur sér starfsreglur svo sem um fyrirkomulag, tíðni og tilefni samskipta, öryggisvottun og aðkomu annarra að störfum ráðsins. Skráning gagna og almenn umsýsla er í höndum Fjarskiptastofu.
- e. Ný 8. mgr. orðast svo: Óheimilt er að veita utanaðkomandi upplýsingar eða gögn sem lögð eru fram eða rædd á vettvangi netöryggisráðs og berast m.a. gegnum trúnaðarskyldar boðleiðir aðilanna sem mynda ráðið. Hið sama á við um gögn og upplýsingar sem fulltrúar fá vitneskju um og leynt skulu fara samkvæmt lögum eða eðli máls. Gögn og upplýsingar netöryggisráðs eru undanþegin ákvæðum upplýsingalaga.
- f. Ný 9. mgr. orðast svo: Netöryggisráð skal að lágmarki árlega upplýsa ráðherra um helstu netöryggisógnir og -áskoranir sem varðað geta stefnumörkun, þróun regluverks eða aðrar aðgerðir stjórnvalda á því sviði.

12. gr.

Í stað orðanna „eftirlitsstjórnvöld“ í 1. og 3. mgr. 17. gr. laganna kemur: Fjarskiptastofu og eftirlitsstofnanir sem í hlut kunna að eiga.

13. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 18. gr. laganna:

- a. Fyrirsögn greinarinnar orðast svo: *Samráðs- og sviðshópar.*
- b. Í stað orðanna „og eftirlitsstjórnvöld“ í 5. mgr. og „eftirlitsstjórnvöld og samhæfingarstjórnvald“ í 6. mgr. kemur, í viðeigandi beygingarfalli: Fjarskiptastofa og eftirlitsstofnanir sem í hlut kunna að eiga.

14. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 1. mgr. 19. gr. laganna:

- a. Í stað orðanna „eftirlitsstjórnvalda, hvert á sínu sviði, samhæfingarstjórnvalds,“ kemur: Fjarskiptastofu, embættis landlæknis, Samgöngustofu, Seðlabanka Íslands, Umhverfis- og orkustofnunar, lögreglu.
- b. Á eftir orðunum „lögum um réttindi og skyldur starfsmanna ríkisins“ kemur: og stjórnsýslulögum.

15. gr.

Í stað orðanna „eftirlitsstjórnvöld, hvert á sínu sviði, samhæfingarstjórnvalds,“ í 1. og 2. mgr. 20. gr. laganna kemur: Fjarskiptastofu, embættis landslæknis, Samgöngustofu, Seðlabanka Íslands, Umhverfis- og orkustofnunar, lögregla.

16. gr.

22. gr. laganna orðast svo:

Ef mikilvægur innviður fer ekki að fyrirmælum Fjarskiptastofu eða verður við ósk um afhendingu upplýsinga og gagna skv. 12. gr. innan settra tímamarka er stofnuninni heimilt að leggja dagsektir á þá aðila sem fyrirmæli eða ósk beinist að og þar til úr verður bætt að mati Fjarskiptastofu.

Dagsektirnar geta numið frá 50.000 kr. til 500.000 kr. fyrir hvern dag sem líður eða byrjar að líða án þess að fyrirmælunum sé fylgt eða gögn afhent. Við ákvörðun um fjárhæð dagsekta er heimilt að taka tillit til eðlis vanrækslu eða brots og fjárhagslegs styrkleika viðkomandi aðila.

Ef mál er höfðað fyrir dómstólum til ógildingar ákvörðunar skv. 1. mgr. innan 14 daga frá því að viðkomandi aðila var tilkynnt um hana og óski hann jafnframt eftir að málið hljóti flýtimeðferð er ekki heimilt að innheimta dagsektir fyrr en dómur hefur fallið. Þrátt fyrir málshöfðun skv. 1. málsl. leggjast dagsektir áfram á viðkomandi aðila

Óinnheimtar dagsektir falla ekki niður þótt mikilvægur innviður verði síðar við kröfum Fjarskiptastofu nema Fjarskiptastofa ákveði það sérstaklega.

Ákvarðanir um dagsektir samkvæmt ákvæði þessu eru aðfararhæfar skv. 5. tölul. 1. mgr. 1. gr. laga um aðför, nr. 90/1989.

Innheimtar dagsektir renna í ríkissjóð að frádregnum kostnaði við innheimtuna.

Ráðherra getur í reglugerð kveðið nánar á um ákvörðun og innheimtu dagsekta.

17. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 23. gr. laganna:

- a. Í stað orðanna „eftirlitsstjórnvald skv. 11. gr.“ og „eftirlitsstjórnvald“ kemur, í viðeigandi beygingarfalli: Fjarskiptastofa.
- b. Á eftir orðunum „laga þessara“ í 1. mgr. kemur: „reglugerðum.“
- c. Á eftir 2. tölul. 1. mgr. kemur nýr töluliður, svohljóðandi: 12. gr. um skyldu til að afhenda Fjarskiptastofu réttar, fullnægjandi og uppfærðar upplýsingar og gögn skv. beiðni þar um.

18. gr.

Í stað orðanna „eftirlitsstjórnvald skv. 11. gr.“ í 24. gr. laganna kemur: Fjarskiptastofa.

19. gr.

Í stað orðanna „eftirlitsstofnun“ og „eftirlitsstjórnvald“ í 25. gr. laganna kemur, í viðeigandi beygingarfalli: Fjarskiptastofa.

20. gr.

Ákvæði til bráðabirgða I og II í lögunum falla brott.

Við lögin bætist nýtt ákvæði til bráðabirgða, svohljóðandi: Við gildistöku laga þessara verður ekki breyting á því hverjir teljast rekstraraðilar nauðsynlegrar þjónustu nema Fjarskiptastofa ákveði annað.

21. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. janúar 2027.

Greinargerð.

1. Inngangur.

Frumvarp þetta er samið í innviðaráðuneytinu. Megintilgangur með framlagningu þess er að flytja til Fjarskiptastofu eftirlitsverkefni sem lögin fela embætti landlæknis vegna heilbrigðisþjónustu, Samgöngustofu vegna flutningastarfsemi og Umhverfis- og orkustofnun vegna veitustarfsemi. Breytingin er í samræmi við tillögur stýrihóps um endurskoðun stjórnskipulags netöryggismála og stefnu ríkisstjórnarinnar um einföldun stjórnsýslu. Markmið laga nr. 78/2019 er að stuðla að auknum viðnámsþrótti samfélagslega mikilvægrar starfsemi gagnvart netógnum og koma í veg fyrir eða lágmarka rof á nauðsynlegri þjónustu af þeim völdum. Ein öflug stofnun er betur í stakk búin til að fylgja þeim eftir, en við útfærslu breytinganna var sérstaklega horft til þess að gæta að meginreglum sviðsábyrgðar.

Með frumvarpinu er einnig lagt til að breytt netöryggisráð verði sameiginlegur vettvangur lykilaðila sem hlutverki hafa að gegna við fyrirbyggjandi ráðstafanir vegna netöryggisógnna, þ.e. Fjarskiptastofu, netöryggissveitar og embætti ríkislögreglustjóra.

2. Tilefni og nauðsyn lagasetningar.

Innviðaráðherra skipaði í júní 2025 stýrihóp með fulltrúum fjögurra ráðuneyta um endurskoðun stjórnskipulags netöryggismála. Hópnum var falið að fjalla um framkvæmd lögbundinna verkefna stjórnvalda á sviði netöryggismála og fjarskiptaöryggis og leggja mat á fyrirkomulag og verkaskiptingu á því sviði. Hann horfði m.a. til fyrirkomulags netöryggismála á Norðurlöndum og áhrifa innleiðingar tilskipunar Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2022/2555 frá 14. desember 2022 um ráðstafanir til að ná háu sameiginlegu stigi á sviði netöryggis í öllu Sambandinu, um breytingu á reglugerð (ESB) nr. 910/2014 og tilskipun (ESB) 2018/1972, og um niðurfellingu á tilskipun (ESB) 2016/1148 (hér eftir NIS2 eða NIS2-tilskipunin). Einnig leit hópurinn til flutnings netöryggisveitarinnar CERT-IS til utanríkisráðuneytisins sem þá var áformaður og átti sér stað með breytingum á varnarmálalögum, nr. 34/2008, sumarið 2025. Verkefni stýrihópsins varðaði jafnframt aðgerð í aðgerðaáætlun stjórnvalda í netöryggi, sem byggir á netöryggisstefnu Íslands fyrir árin 2022-2037.

Stýrihópurinn afhenti innviðaráðherra tillögur sínar í mars 2026. Í greinargerð með tillögum kemur fram að kostir þess að færa eftirlit með framkvæmd og framfylgni netöryggislaga á hendur eins eftirlitsstjórnvalds séu fleiri en kostir óbreytts fyrirkomulags. Þau verkefni sem eftirlitsstjórnvöldum voru falin með setningu laga nr. 78/2019 voru ekki fjármögnuð til fulls, en gert var ráð fyrir tilfærslu verkefna og öflun þekkingar innan gildandi fjárhagsramma. Skort hefur á eftirlitsframkvæmd af þeirri ástæðu, ásamt því að eftirlitið hefur krafist sérþekkingar sem takmarkaður aðgangur er að og er um margt ólík þeirri þekkingu sem eftirlitsstjórnvöldin búa yfir. Smæð íslenska stjórnkerfisins vegur einnig þungt í þessum efnum þar sem erfitt er að manna og fjármagna þau stöðugildi sem eftirlitsstjórnvöld telja sig þurfa til að sinna hlutverkinu með fullnægjandi hætti.

Sjálfsmat á stöðu netöryggis mikilvægra innviða sem Fjarskiptastofa framkvæmdi í samvinnu við önnur eftirlitsstjórnvöld árið 2025 leiddi í ljós að talsverður fjöldi mikilvægra innviða hefur ekki fullnægjandi stjórnunarkerfi net- og upplýsingaöryggis í samræmi við kröfur laganna og er nauðsynlegt til að takast á við sífellt vaxandi netöryggisógnir (Ársskýrsla Fjarskiptastofu 2025). Eftirlitsstjórnvöld geta með úttektum, prófunum, leiðbeiningum og fyrirmælum stuðlað að bættum árangri í þessum efnum. Hjá Fjarskiptastofu er að finna þekkingu og reynslu, auk þess sem stofnunin hefur byggt upp aðferðafræði sem æskilegt er að beita með samræmdum hætti á öllum málefnasviðum. Mikilvægt þykir að koma færslu eftirlitshlutverksins til Fjarskiptastofu hratt til framkvæmdar þar sem núverandi staða er talin ófullnægjandi. Áfram verði þó vísað til Seðlabanka Íslands sem eftirlitsstjórnvalds gagnvart rekstraraðilum nauðsynlegrar þjónustu á sviði bankastarfsemi og innviða fjármálamarkaða, en nýverið tóku gildi sérlæg um stafrænan viðnámsþrótt fjármálamarkaðar, nr. 78/2025. Staða þeirra í þjónustuhópi netöryggisveitar á grundvelli laga nr. 78/2019 verður því óbreytt.

Við breytingar af þessum toga þarf að gæta að meginreglum sviðsábyrgðar og óhjákvæmilegt er að náð samstarf og upplýsingaskipti verði áfram milli Fjarskiptastofu og áður tilgreindra eftirlitsstofnana sem framfylgja netöryggislöggjöf og almennu regluverki hver á sínu málefnasviði.

Stýrihópurinn lagði jafnframt til að hugað yrði að samstarfi, samskiptum og upplýsingagjöf lykilaðila á sviði netöryggismála. Ákvæði frumvarpsins um breytt netöryggisráð fela því einnig í sér eftirfylgni á tillögum hópsins. Þær breytingar þykja vel til þess fallnar að greiða fyrir nauðsynlegri upplýsingamiðlun, samvinnu og samhæfingu þegar netöryggisógnir steðja að mikilvægum samfélagsinnviðum.

3. Meginefni frumvarpsins.

3.1. Eftirlit verði í höndum Fjarskiptastofu.

Við innleiðingu tilskipunar (ESB) 2016/1148 um ráðstafanir til að ná háu sameiginlegu öryggisstigi í net- og upplýsingakerfum innan Evrópska efnahagssvæðisins (hér eftir NIS eða NIS-tilskipunin) með samþykkt laga nr. 78/2019 var ólíkum stjórnsýslustofnunum falið eftirlitshlutverk með öryggisskipulagi net- og upplýsingakerfa mikilvægra innviða, hverri á sínu sviði. Þannig er embætti landlæknis ætlað að framfylgja lögum gagnvart rekstraraðilum nauðsynlegrar þjónustu á sviði heilbrigðisþjónustu, Samgöngustofu gagnvart rekstraraðilum nauðsynlegrar þjónustu á sviði flutningastarfsemi og Umhverfis- og orkustofnun gagnvart rekstraraðilum nauðsynlegrar þjónustu á sviði veitustarfsemi, auk þess sem Fjarskiptastofa gegnir umræddu eftirlitshlutverki gagnvart rekstraraðilum nauðsynlegrar þjónustu á sviði stafrænna grunnvirkja og veitendum stafrænnar þjónustu. Þá fer Fjarskiptastofa með hlutverk ráðgefandi samhæfingarstjórnvalds á grundvelli laganna til að stuðla sem best að samræmdri framkvæmd þeirra. Með frumvarpi þessu er, í ljósi fenginnar reynslu, lagt til að framvegis verði eftirlit með framkvæmd laganna í höndum einnar sérhæfðar stofnunar, þ.e. Fjarskiptastofu. Náð og reglulegt samstarf er mikilvægt milli Fjarskiptastofu og ofangreindra eftirlitsstofnana eftir sem áður og með vísan til sviðsábyrgðar, enda eru þær sérfróðar um málefnasvið sín, svo sem mögulega innkomu nýrra aðila á markað, þróun markaðshlutdeildar eða mikilvægis o.s.frv.

Netöryggiskröfur laga nr. 78/2019 miða að því að efla viðnámsþrótt mikilvægra innviða og fela meðal annars í sér skyldu til reglulegrar uppfærslu áætlana um viðbúnað og samfelldan rekstur. Ef hætta steðjar að net- og upplýsingaöryggi er leiða kann til neyðarástands sem ógnað getur lífi og heilsu almennings, umhverfi og/eða eignum í skilningi laga um almannavarnir fer um viðbrögð stjórnvalda á grundvelli þeirra laga, sbr. 2. mgr. 5. gr. laga nr. 78/2019. Viðbragðskerfi almannavarna byggist meðal annars á samræmingarreglu sem felur í sér að allir viðbragðsaðilar samhæfi störf sín við undirbúning á aðgerðum vegna hættuástands þannig að búnaður og mannaflí sé nýttur á árangursríkan hátt.

Nauðsynlegt er að gera nokkrar breytingar á lögnum í því skyni að tryggja Fjarskiptastofu viðeigandi eftirlitsheimildir gagnvart öllum mikilvægum innviðum, sem heyra undir ólík málefnasvið og þar með aðra löggjöf og eftirlitsstofnanir. Meðal annars er lagt til að ákvæði um dagsektir verði endurnýjað í heild sinni. Minna má á að skv. 5. mgr. 12. gr. getur Fjarskiptastofa látið mikilvægan innvið sem vanrækir að fara að fyrirmælum hennar um úrbætur vinna verkið á kostnað hlutaðeigandi, verði frumvarpið samþykkt.

Gildandi lög gera ráð fyrir að eftirlitsstjórnvald ákveði hvaða aðilar teljist til rekstraraðila nauðsynlegrar þjónustu á sínu sviði skv. 3. gr. laganna og reglugerð um öryggi net- og upplýsingakerfa rekstraraðila nauðsynlegrar þjónustu, nr. 866/2020. Við flutning eftirlitshlutverksins til Fjarskiptastofu er lagt til að þetta verði endurskoðað, en með þeim hætti að gætt sé með viðeigandi hætti að sviðsábyrgð. Með breytingunni er gengið út frá að ákvörðun um það hvaða aðilar hér á landi skuli teljast til rekstraraðila nauðsynlegrar þjónustu á öllum sviðum verði Fjarskiptastofu, að viðhöfðu samráði við embætti landlæknis, Samgöngustofu, Seðlabanka Íslands og Umhverfis- og orkustofnun.

3.2. Undantekning vegna sérlaga.

Lög nr. 78/2019 og NIS gera ráð fyrir skráningu rekstraraðila nauðsynlegrar þjónustu á sviði bankastarfsemi og innviða fjármálamarkaða og að þeir tilheyri þjónustuhópi netöryggissveitar. Fjármálaeftirlitið er hluti af Seðlabankanum skv. lögum um Seðlabanka Íslands, nr. 92/2019, og er falið eftirlitshlutverk samkvæmt gildandi lögum nr. 78/2019 gagnvart áðurnefndum aðilum. Ekki er gert ráð fyrir að breyting verði á þessu, enda fer nú um netöryggiskröfur til fjármálamarkaðar samkvæmt nýlegum sérlögum. Þannig var systurgerð NIS2-tilskipunarinnar, reglugerð (ESB) 2022/2555 (hér eftir DORA), innleidd hér á landi með lögum um stafrænan viðnámsþrótt fjármálamarkaðar, nr. 78/2025. DORA gerir ítarlegri og sérhæfðar kröfur til umræddra aðila og kerfislega mikilvægir aðilar og innviðir á fjármálamarkaði eru sérstaklega skilgreindir og vaktaðir sem slíkir af hálfu Seðlabankans, í því skyni að efla og varðveita fjármálastöðugleika í almannabágu. Ekki þykir nauðsynlegt að undanþiggja rekstraraðila nauðsynlegrar þjónustu á sviði bankastarfsemi og innviða fjármálamarkaða ákvörðun Fjarskiptastofu, sbr. 1. gr. frumvarpsins, enda er gert ráð fyrir að stofnunin viðhafi samráð við Seðlabankann þar um.

3.3. Netöryggisráð verði framvegis samhæfingarvettvangur viðbragðsaðila.

Með frumvarpi þessu er lagt til að framvegis verði netöryggisráð sameiginlegur vettvangur lykilaðila sem hlutverki hafa að gegna við fyrirbyggjandi ráðstafanir vegna netöryggisógnna, þ.e. Fjarskiptastofu, netöryggissveitar og embættis ríkislögreglustjóra, sem eftir atvikum virkjar önnur lögregluembætti til þátttöku. Lagt er til að ráðið verði á hverjum tíma skipað tveimur fulltrúum frá hverjum aðila.

Mikilvægt er að tryggja skýran farveg umfjöllunar um netöryggisógnir þeirra aðila sem best þekkja til og stendur næst að móta tillögur um forvarnir og aðrar aðgerðir eftir því sem við á. Með ákvæðinu er þessari mikilvægu samhæfingu fundinn staður í settum lögum, en sérhver framangreindra aðila starfar skv. sérlögum (lögum um Fjarskiptastofu, nr. 75/2021, varnarmálalögum, nr. 34/2008 og lögreglulögum, nr. 90/1996). Samlegðarflétir þeirra í netöryggismálum eru óhjákvæmilegir.

Lagt er til að netöryggisráð í breyttri mynd setji sér eigin starfsreglur, þar sem kveðið verði á um fyrirkomulag, tíðni og tilefni samskipta, öryggisvottun og aðkomu annarra að störfum ráðsins eftir atvikum. Skjölnun gagna og önnur umsýsla samkvæmt stjórnsýslureglum verði í höndum Fjarskiptastofu. Unnt þarf að vera að virkja netöryggisráð með skömmum fyrirvara og eftir öruggum nútíma samskiptaleiðum. Sérhver aðilanna sem mynda ráðið geti kallað eftir umræðu og samstarfi þegar tilefni þykir til. Hafa ber í huga að gögn og upplýsingar sem kunna að koma til meðferðar á vettvangi netöryggisráðs verða fyrirsjáanlega vandmeðfarin vinnugögn. Óhjákvæmilegt þykir að kveða á um að gögn og upplýsingar sem netöryggisráð hefur með höndum, ræðir og miðlar áfram verði undanþegin upplýsingarétti samkvæmt upplýsingalögum, sbr. um 11. gr.

Með frumvarpinu er lagt til að netöryggisráð skuli að lágmarki árlega upplýsa ráðherra netöryggismála um helstu netöryggisógnir og áskoranir þeim tengdum, enda er lærdómur og innsýn umræddra lykilaðila afar mikilvægt innlegg í stefnumörkun, þróun regluverks og forgangsþróðun á málefnasviðinu. Vísun til

netöryggisráðs í gildandi 5. mgr. 14. gr. laga nr. 78/2019 helst óbreytt, en hún fjallar um miðlun stöðumats vegna netógná á hverjum tíma af hálfu netöryggissveitar.

4. Samræmi við stjórnarskrá og alþjóðlegar skuldbindingar.

Atvinnufrelsi nýtur verndar 1. mgr. 75. gr. stjórnarskrár Lýðveldisins Íslands, nr. 33/1944. Þessu frelsi má þó setja skorður með lögum, enda krefjist almannahagsmunir þess og gætt sé jafnfræðis, sbr. 1. mgr. 65. gr. stjórnarskrárinnar. Kröfur laga nr. 78/2019 styðjast við lögmæt markmið um öryggi, viðnámsþrótt og áreiðanleika net- og upplýsingakerfa mikilvægra innviða sem skiptir sköpum fyrir efnahagslega og samfélagslega mikilvæga starfsemi, svo og trúverðugleika þjónustunnar sem um ræðir, innanlands sem erlendis. Megintilgangur frumvarpsins er að færa eftirlit með framkvæmd laganna á eina og sömu hendi, til Fjarskiptastofu, og stuðla með því að samræmdri framkvæmd gagnvart mikilvægum innviðum. Ekki eru lagðar til breytingar á efniskröfum gildandi laga til mikilvægra innviða. Gert er ráð fyrir að breytingarnar taki jafnt til aðila sem eru í sambærilegri stöðu. Finna má hliðstæður þess að eftirlitsstofnanir framfylgi sértæku regluverki á borð við þetta þvert á málefnasvið, nærtækast er að nefna Persónuvernd sem framfylgir lögum um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga, nr. 90/2018. Því er talið að frumvarpið fullnægi kröfum stjórnarskrárinnar.

Með lögum nr. 78/2019 voru innleidd hér á landi efnisákvæði NIS-tilskipunarinnar, sem tekin var upp í EES-samninginn með ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 21/2022 frá 3. febrúar 2023. NIS veitir aðildarríkjum svigrúm til að ákveða hvort eftirlit með framkvæmd netöryggiskrafna tilskipunarinnar sé í höndum eins eða fleiri eftirlitsstjórnvalda, enda tryggi þau sömu eftirlitsheimildir gagnvart mikilvægum innviðum í öllum geirum. Frumvarpið er því ekki talið brjóta í bága við þjóðréttarlegar skuldbindingar Íslands. Við innleiðingu NIS-tilskipunarinnar með lögum nr. 78/2019 var fyrir séð að netöryggiskröfur og umgjörð netöryggismála myndi þróast áfram eins og ógnirnar (sbr. þskj. 557 – 416. mál á 149. löggjafarþingi 2018-2019).

5. Samráð.

Efni frumvarpsins á rætur í tillögum stýrihóps sem innviðaráðherra skipaði um endurskoðun stjórnskipulags netöryggismála. Í hópnum áttu sæti fulltrúar fjögurra ráðuneyta, þ.e. forsætis-, utanríkis- og dómsmálaráðuneyta, auk innviðaráðuneytis. Tillögurnar voru meðal annars afrakstur samtala við fjölda hagaðila, auk þess sem haldin var fjölmenn vinnustofa þeirra. Áform um lagasetningu, ásamt frummati á áhrifum, voru birt til umsagnar í samráðsgátt stjórnvalda á vefnum Ísland.is 2. júlí – 5. ágúst 2026 (mál nr. S-115/2026) og bárust tvær umsagnir, frá Samorku og Samtökum iðnaðarins. Báðir aðilar styðja áformin, með vísan til hagkvæmari nýtingar þekkingar, nauðsynlegrar sérhæfingar og markmiða um að einfalda og samræma framkvæmd eftirlits. Í umsögnum var tekið undir þörf fyrir náð samstarf og upplýsingaskipti milli Fjarskiptastofu og Orku- og umhverfisstofnunar, sem og annarra fagstofnana, í samræmi við meginreglur um sviðsábyrgð. Enn fremur hvatti Samorka stjórnvöld til að hefja tímanlega samráð við hagsmunaaðila um innleiðingu NIS2.

[...]

6. Mat á áhrifum.

Sjálfsmat á stöðu netöryggis mikilvægra innviða sem Fjarskiptastofa framkvæmdi í samvinnu við önnur eftirlitsstjórnvöld árið 2025 leiddi í ljós að talsverður fjöldi mikilvægra innviða hefur ekki fullnægjandi stjórnunarkerfi net- og upplýsingaöryggis í samræmi við kröfur laganna og er nauðsynlegt til að takast á við sífellt auknar netöryggisógnir (Arsskýrsla Fjarskiptastofu 2025). Stjórnvöld geta með úttektum, prófunum, leiðbeiningum og fyrirmælum stuðlað að bættum árangri í þessum efnunum. Til þess þarf að tryggja nauðsynlega sérþekkingu og getu.

Markmið frumvarpsins er að efla og samræma eftirlit með framkvæmd netöryggiskrafna gagnvart öllum mikilvægum innviðum, óháð geirum, með því að færa það í hendur eins og sama eftirlitsstjórnvaldsins. Fjarskiptastofa er best í stakk búin til að gegna þessu mikilvæga hlutverki hér á landi. Þá er frumvarpinu ætlað að styrkja enn frekar samstarf, samskipti og upplýsingagjöf lykilaðila á sviði netöryggismála. Við undirbúning frumvarpsins var horft til sjónarmiða um meðalhóf og jafnræði.

6.1. Hagræn áhrif á heildareftirspurn og einstaka markaði – hagstjórnarsjónarmið.

Talið er að heildaráhrif frumvarpsins verði jákvæð. Fyrirhuguð lagasetning mun hafa áhrif á rekstraraðila nauðsynlegrar þjónustu á þeim sviðum sem til þessa hafa fallið undir eftirlit annarra eftirlitsstjórnvalda en Fjarskiptastofu, þ.e. á sviði heilbrigðisþjónustu (embætti landlæknis), flutningastarfsemi (Samgöngustofu) og veitustarfsemi (Umhverfis- og orkustofnun). Framvegis mun Fjarskiptastofa framfylgja efnisákvæðum

laga nr. 78/2019 gagnvart umræddum mikilvægum innviðum, en hún býr að góðri reynslu og þróun aðferðafræði við framkvæmd áhættumiðaðs eftirlits frá gildistöku laganna. Á móti auknu umfangi eftirlitsverkefna er um að ræða minna hlutverk stofnunarinnar sem samhfæingarstjórnvald. Samræming eftirlits á eina hendi er til einföldunar og hagkvæm fyrir bæði eftirlitsstjórnvaldið og mikilvæga innviði. Lagasetningin miðar að frekari eflingu viðnámsþróttar mikilvægra innviða fyrir áföllum, með markvissu aðhaldi og hvatningu. Skilvirk stofnanaumgjörð er til þess fallin að undirbyggja frekar óhjákvæmilega samvinnu og samhfæingu meðal ólíkra aðila á sviði netöryggismála, með almannahagsmuni að leiðarljósi. Breytingarnar falla að ákvæðum NIS2-tilskipunarinnar og má því segja að með þeim yrðu tekin skref til undirbúnings innleiðingar hennar hér á landi.

6.2. Áhrif á fyrirtækjaeftirlit og reglubyrði.

Ekki eru lagðar til breytingar á efnisákvæðum laga nr. 78/2019 sem varða netöryggiskröfur til mikilvægra innviða með frumvarpi þessu að öðru leyti en varðar eftirlitsstjórnvaldið.

Með frumvarpinu eru ekki lagðar til breytingar á þeim viðmiðum sem liggja til grundvallar ákvörðunar um hvort aðili telst rekstraraðili nauðsynlegrar þjónustu í skilningi laga nr. 78/2019, sbr. reglugerð nr. 866/2020. Gildandi lög gera þó ráð fyrir að eftirlitsstjórnvald, hvert á sínu sviði, taki ákvörðun um það. Fela má Fjarskiptastofu það ákvörðunarvald að gættum viðeigandi sjónarmiðum um um sviðsábyrgð, sbr. umfjöllun í kafla 3.1. Gert er ráð fyrir að náið samstarf verði áfram milli Fjarskiptastofu, embættis landlæknis, Samgöngustofu, Seðlabanka Íslands og Umhverfis- og orkustofnunar enda krefst eftirlit með framkvæmd laga nr. 78/2019 eftir atvikum innsýnar í sértæk og sérhæfð kerfi, auk viðbúnaðar og viðbragðsáætlana hvers geira.

6.3. Samkeppnisiskilyrði.

Ekki eru taldar líkur á því að fyrirhuguð lagasetning hafi áhrif á samkeppni á markaði.

6.4. Áætluð fjárhagsáhrif fyrir ríkið.

Ekki er gert ráð fyrir útgjaldaaukningu ríkisins vegna tilfærslu eftirlitsverkefna eða annarra ákvæða frumvarpsins.

Flutningur á eftirlitsverkefnum til Fjarskiptastofu felur í sér talsvert aukið umfang eftirlitsverkefna stofnunarinnar. Að sama skapi dregur úr vægi hlutverks Fjarskiptastofu sem samhfæingarstjórnvalds. Með samþættingu eftirlits hjá Fjarskiptastofu er gert ráð fyrir umtalsverðri hagræðingu og aukinni skilvirkni. Engu að síður felur aukið umfang verkefna í sér mikla áskorun og kröfu um forgangsriðun verkefna.

Með breytingunni gefst tækifæri til betri nýtingar á þekkingu og reynslu sérfræðinga á sviði netöryggis með samræmdum hætti gagnvart öllum mikilvægum innviðum. Með því næst einnig heildstæðari yfirsýn stjórnvalda yfir stöðu og framvindu netöryggis þeirra. Slík yfirsýn er mikilvæg forsenda þess að unnt sé að greina kerfislæga áhættu og forgangsraða eftirliti þar sem áhættan er mest.

Um einstakar greinar frumvarpsins.

Um 1. gr.

Með frumvarpinu er lagt til að færa eftirlitsverkefni frá embætti landlæknis, Samgöngustofu og Umhverfis- og orkustofnun til Fjarskiptastofu, sbr. um 7. gr. Samhliða er lagt til að ákvörðunarvald færist til Fjarskiptastofu frá áðurnefndum eftirlitsstjórnvöldum um það hverjir teljist til rekstraraðila nauðsynlegrar þjónustu í skilningi laga nr. 78/2019. Skylt verði að gæta samráðs við áðurnefndar stofnanir, svo og Seðlabanka Íslands vegna rekstraraðila nauðsynlegrar þjónustu á sviði bankastarfsemi og innviða fjármálamarkaða sem ber að skrá skv. NIS-tilskipuninni, í aðdraganda slíkrar ákvörðunar, sbr. kafla 3.1, 3.2 og 6 í greinargerðinni. Lagt er til að mælt verði fyrir um að ákvörðun Fjarskiptastofu sé endanleg á stjórnsýslustigi og að frestur til málshöfðunar fyrir dómstólum til ógildingar á slíkri ákvörðun verði þrír mánuðir frá því að aðila var tilkynnt um hana. Með frumvarpinu er lagt til að skylda ráðherra til að birta opinbera skrá yfir rekstraraðila nauðsynlegrar þjónustu, með auglýsingu í B-deild Stjórnartíðinda, verði aflögð með tilliti til öryggishagsmuna. Skýrt er af lögum og reglugerð hvaða geirar teljast mikilvægir. Hvorki NIS1 né NIS2 gera kröfu um opinbera birtingu skrárinnar í heild og í næstu nágrannalöndum tíðkast ekki, eftir því sem næst verður komist, að birta hana opinberlega. Lagt er til að Fjarskiptastofa haldi utan um heildstæða skrá og geri hana aðgengilega ráðherra netöryggismála og öðrum lykilaðilum sem skipa breytt netöryggisráð, þ.e. netöryggissveit og embætti ríkislögreglustjóra. Gert er ráð fyrir að Fjarskiptastofa miðli upplýsingum til framangreindra aðila ef og þegar breytingar eiga sér stað á skrá yfir rekstraraðila nauðsynlegrar þjónustu.

Lagt er til að í stað gildandi 4. mgr. komi ný málsgrein, sem verður 5. mgr., um undirbúning ákvörðunar Fjarskiptastofu og er þar um flutning á tveimur málslíðum gildandi laga að ræða (2. og 3. másl. 2. mgr. 11. gr.). Skytt er að gefa aðila sem til stendur að fella undir gildissvið laganna á opinberri skrá yfir rekstraraðila nauðsynlegrar þjónustu kost á að tjá sig um málið. Þá gerir NIS-tilskipunin kröfu um að gætt sé að samráðsskyldu við stjórnvöld í öðru ríki á EES ef aðili veitir þar þjónustu sem er nauðsynleg fyrir viðhald mikilvægrar samfélagslegrar og efnahagslegrar starfsemi (4. mgr. 5. gr. tilskipunarinnar).

Um 2. gr.

Með greininni er lagt til að fyrirsögn 4. gr. vísi aðeins til stefnu um net- og upplýsingaöryggi. Þá falli 2. mgr. niður, sem fjallar um netöryggisráð í núverandi mynd, en það er skipað fulltrúum ráðuneyta, Fjarskiptastofu og netöryggissveitar. Lagt er til að netöryggisráð í breyttri mynd verði sameiginlegur vettvangur lykilaðila sem hlutverki hafa að gegna við fyrirbyggjandi ráðstafanir vegna netöryggisósna, sbr. um 11. gr. og kafla 3.3.

Í tengslum við breytta skipan og hlutverk netöryggisráðs má minna á að um stefnur og aðgerðaráætlanir á sviði innviða fer samkvæmt lögum, nr. 30/2023. Á þingmálaskrá innviðaráðherra fyrir 158. löggjafarþing 2026-2027 er tillaga til þingsályktunar um fjarskipta- og netöryggisáætlun.

Um 3. gr.

Með greininni er, í samræmi við 7. gr. frumvarpsins, lagt til að í skilgreiningu á hugtakinu eftirlitsstjórnvald í 4. tölul. 1. mgr. 6. gr. verði framvegis vísað til 11. gr. Meginmarkmið frumvarpsins er að færa eftirlit með framkvæmd laganna á eina hendi, þ.e. til Fjarskiptastofu. Því á ekki lengur við að vísa til eftirlits stjórnvalds á sínu sviði.

Um 4. gr.

Með greininni er lagt til að felld verði brott vísun til lögbundinnar umsagnar af hálfu eftirlitsstjórnvalda og Fjarskiptastofu í aðdraganda setningar reglugerðar um lágmarksnetöryggiskröfur skv. 4. mgr. 7. gr. Eftir sem áður gilda hefðbundnir samráðsferlar um undirbúning reglugerða, svo sem birting á drögum til umsagnar haghafa í samráðsgátt stjórnvalda.

Um 5. gr.

Verði frumvarpið að lögum verður eftirlit með framkvæmd laganna í höndum Fjarskiptastofu, sem jafnframt hefur svonefnt samhæfingarhlutverk með höndum um samræmda framkvæmd NIS-tilskipunarinnar hér á landi. Með greininni er lagt til að í 9. gr. laganna verði skýrt kveðið á um skyldu netöryggissveitar til að miðla upplýsingum um atvik til Fjarskiptastofu, ásamt lögreglu. Þess má geta að við undirbúning laga um stafrænan viðnámsþrótt fjármálamarkaðar, nr. 78/2025, var sérstaklega hugað að gagnkvæmri upplýsingamiðlun milli Fjármálaeftirlits Seðlabanka Íslands og netöryggissveitar (þskj. 99 – 99. mál á 157. löggjafarþingi).

Um 6. gr.

Með greininni eru lagðar til breytingar á 10. gr. laganna sem fjallar um upplýsingagiöf til almennings af hálfu Fjarskiptastofu og netöryggissveitar. Lagt er til að áfram verði gert ráð fyrir samráði við eftirlitsstofnanir sem í hlut kunna að eiga, ásamt mikilvægum innviðum, enda verði því við komið. Atvik eða veikleiki kann að hafa meiri skírskotun eða þýðingu fyrir tiltekinn geira umfram aðra. Með orðinu eftirlitsstofnun er í frumvarpi þessu vísað til stofnananna sem að gildandi lögum gegna hlutverki sem eftirlitsstjórnvald skv. lögum nr. 78/2019 gagnvart mikilvægum innviðum á sínu sviði, þ.e. embætti landlæknis, Samgöngustofu og Umhverfis- og orkustofnunar, ásamt Seðlabanka Íslands.

Um 7. gr.

Með greininni er lagt til að eftirlitsstjórnvaldið gagnvart öllum mikilvægum innviðum í skilningi laganna verði eitt og sama, óháð geirum, þ.e. Fjarskiptastofa. Fyrirsögn 11. gr. verði í eintölu (Eftirlitsstjórnvald) og efnisinnihald núgildandi 1. og 3. mgr. verði sameinað í nýrri 1. mgr. Vísast til umfjöllunar í köflum 2, 3.1, 3.2 og 6 í greinargerðinni, en þessi breyting er megintilefni frumvarpsins.

Þrátt fyrir 1. mgr. er lagt til að í endurnýjaðri 2. mgr. verði vikið að undantekningu vegna sérлага á sviði fjármálaþjónustu. Nýverið voru samþykkt á Alþingi ítarlegri sértækar kröfur til fjármálamarkaðar sem einnig fela í sér innleiðingu á EES-gerð, þ.e. svonefndri DORA-reglugerð (ESB) 2022/2554, sem er systurgerð NIS2. Seðlabanki Íslands, sem Fjármálaeftirlitið er hluti af, hefur eftirlit með framkvæmd þeirra. NIS-tilskipunin gerir ráð fyrir að rekstraraðilar nauðsynlegrar þjónustu á sviði bankastarfsemi og innviða

fjármálamarkaða séu skráðir sem slíkir og er gert ráð fyrir að þeir tilheyri áfram þjónustuhópi netöryggissveitar á grundvelli laga nr. 78/2019, en við undirbúning innleiðingar NIS2 hér á landi verður tekið til skoðunar hvort útfæra megi með einfaldari hætti lagaskil í þessum efnunum.

Loks er í d-lið gert ráð fyrir að sérstaklega verði vikið að heimild Fjarskiptastofu til samráðs við embætti landlæknis, Samgöngustofu, Seðlabanka Íslands og Umhverfis- og orkustofnun vegna eftirlits með framkvæmd laganna. Samhliða er gert ráð fyrir að sérstök þagnarskylda og undanþágur frá henni nái til umræddra eftirlitsstofnana með vísan til 14. og 15. gr. frumvarpsins, um breytingar á 19. og 20. gr. laganna.

Um 8. gr.

Fjarskiptastofa verður framvegis eftirlitsstjórnvald gagnvart öllum mikilvægum innviðum í skilningi laganna, nema rekstraraðilum nauðsynlegrar þjónustu á sviði bankastarfsemi og innviða fjármálamarkaða. Með greininni er lagt til að vísað verði til Fjarskiptastofu í 12. gr. um eftirlitsheimildir hennar. Vísast og til umfjöllunar í kafla 3.1.

Um 9. gr.

Með greininni er lagt til að felldar verði brott vísanir til eftirlitsstjórnvalda í 13. gr. laganna um samhæfingarstjórnvald, þar með talið í reglugerðarsetningarheimild ráðherra. Um samráð við undirbúning reglugerða vísast til umfjöllunar um 4. gr.

Um 10. gr.

Lagt er til að fyrirsögn IV. kafla laganna taki breytingum í samræmi við breytingar á efnisákvæðum kaflans, sem ekki lúta einungis að netöryggissveit.

Um 11. gr.

Með greininni (d-f-liðir) er lagt til að ákvæði um breytt netöryggisráð verði fundinn staður í 14. gr. laganna, nánar tiltekið 7.-9. mgr. Netöryggisráð verði framvegis samstarfsvettvangur opinberra lykilaðila sem hlutverki hafa að gegna þegar netöryggisógnir steðja að; þ.e. netöryggissveitar, Fjarskiptastofu og embætti ríkislögreglustjóra (sbr. kafla 3.3). Á hverjum tíma skipi ráðið tveir fulltrúar frá hverjum aðila. Gert er ráð fyrir að netöryggisráð setji sér starfsreglur, svo sem um fyrirkomulag, tíðni og tilefni samskipta, kröfur um öryggisvottun og aðkomu annarra að störfum ráðsins, svo sem tiltekinna ábyrgðaraðila málefnasviðs eða sérfróðra aðila á afmörkuðum sviðum. Þá er gert ráð fyrir að Fjarskiptastofa annist almenna umsýslu vegna ráðsins samkvæmt stjórnsýslureglum, með vísan til þeirrar skyldu stjórnvalda að halda til haga mikilvægum upplýsingum.

Gögn og upplýsingar sem kunna að koma til meðferðar á vettvangi netöryggisráðs verða fyrirsjáanlega vandmeðfarin vinnugögn. Í sérlægum um sérhvern aðilanna sem mynda ráðið (lögum um Fjarskiptastofu, varnarmála- og lögreglulögum) er áréttað að X. kafla stjórnsýslulaga, nr. 37/1993, um þagnarskyldu gildir um starfslið Fjarskiptastofu, lögreglumenn og starfsmenn, verktaka og aðra aðila sem vinna við einstök verkefni samkvæmt varnarmálalögum. Hið sama á t.d. við um ráðuneyti. Í nýrri 8. mgr. er lagt til að áréttað verði að óheimilt sé að veita utanaðkomandi upplýsingar eða gögn sem lögð eru fram eða rædd á vettvangi netöryggisráðs og berast m.a. gegnum trúnaðarskyldar boðleiðir aðilanna sem mynda ráðið. Sama eigi við um önnur gögn og upplýsingar sem leynt skulu fara samkvæmt lögum eða eðli máls. Vísast til 19. og 20. gr. gildandi laga nr. 78/2019 um þagnarskyldu, meðferð upplýsinga og undanþágur frá þagnarskyldu. Í lokamálslið nýrrar 8. mgr. er lagt til að kveðið verði á um að gögn og upplýsingar netöryggisráðs verði undanþegin upplýsingarétti samkvæmt upplýsingalögum. Þykir nauðsynlegt að fara þá leið til að tryggja fullan trúnað um gögn og upplýsingar í tengslum við netöryggisógnir þar sem þessi mál varða jafnan viðkvæma öryggishagsmuni samfélagsins. Rétt er að vekja athygli á að í 10. gr. gildandi laga er þegar kveðið á um upplýsingagjöf til almennings, þegar það er nauðsynlegt í þágu almannahagsmuna.

Í nýrri 9. mgr. er gert ráð fyrir að lögfest verði árleg upplýsingamiðlun af hálfu netöryggisráðs til ráðherra netöryggismála um helstu netöryggisógnir og -áskoranir sem varðað geta stefnumörkun, þróun regluverks eða aðrar aðgerðir stjórnvalda á því sviði. Þar sem ákvæði 14. gr. fjalla ekki einungis um netöryggissveit, verði frumvarpið samþykkt, er lagt til að fyrirsögn greinarinnar verði *Netöryggissveit og netöryggisráð* (a-liður).

Það athugast að ekki er lagt til að vísun í hlutaðeigandi eftirlitsstjórnvald í 4. mgr. taki breytingum, enda fjallar hún um tilmæli netöryggissveitar til allra mikilvægra innviða og getur því áfram rúmað Seðlabanka Íslands, ásamt Fjarskiptastofu. Að öðru leyti þarfnast ákvæðið ekki skýringa.

Um 12. gr.

Með greininni eru lagðar til breytingar á 17. gr. laganna, af sama meiði og greinir í 6. gr. frumvarpsins (sjá um 6. gr.). Samráð skuli viðhaft við Fjarskiptastofu og eftirlitsstofnanir sem í hlut kunna að eiga þegar netöryggissveit þarfnast upplýsinga í því skyni að tryggja henni bestu faglegu forsendur til viðbragða við atvikum og áhættu í net- og upplýsingakerfum. Í gildandi lögum er vísað til eftirlitsstjórnvalda.

Um 13. gr.

Lagt er til að fyrirsögn 18. gr. laganna verði framvegis *Samráðs- og sviðshópar*, í viðleitni til að endurspegla betur efnislegt samræmi ákvæða IV. kafla laganna. Þrátt fyrir tilfærslu eftirlitsverkefna til Fjarskiptastofu þykir í ljósi sviðsábyrgðar rétt að vísa áfram til eftirlitsstofnana sem í hlut kunna að eiga (sbr. um 6. og 12. gr.) í tengslum við skipulag viðbúnaðaræfinga af hálfu netöryggissveitar. Af sömu ástæðu er lagt til að í 6. mgr. verði kveðið á um að Fjarskiptastofa og eftirlitsstofnanir sem í hlut kunna að eiga skuli í sameiningu stuðla að því að kröfum laganna verði framfylgt.

Um 14. og 15. gr.

Sjá umfjöllun í kafla 3.1 og um 7. og 11. gr. Greinarnar þarfnast ekki nánari skýringa.

Um 16. gr.

Tryggja verður Fjarskiptastofu nauðsynlegar eftirlits- og viðurlagaheimildir gagnvart öllum mikilvægum innviðum, óháð geirum. Ákvæðið tekur til allra mikilvægra innviða í skilningi laganna. Því er lagt til að ákvæði um dagsektir verði endurnýjað í heild sinni. Byggt er á fyrirmynd í lögum um Fjarskiptastofu, nr. 75/2021 (19. gr.), ásamt lögum um opinber eftirlit með fjármálastarfsemi, nr. 87/1998 (11. gr.). Um ræðir nauðsynlegt verkfæri eftirlitsstjórnvaldsins til að stuðla að framfylgni við netöryggiskröfur.

Í 1. mgr. er lagt til að heimild til álagningar dagsekta eigi við ef ekki er farið að fyrirmælum Fjarskiptastofu eða ósk hennar um afhendingu upplýsinga og gagna skv. 12. gr. laganna. Þær geti numið frá kr. 50.000 til kr. 500.000 fyrir hvern dag sem líður eða byrjar að líða án þess að fyrirmælum sé fylgt eða gögn afhent. Heimilt verði að horfa til eðlis vanrækslu eða brots og fjárhagslegs styrkleika aðila við ákvörðun um fjárhæð dagsekta.

Í 2. mgr. er lagt til að kveðið verði á um frestun heimildar til álagningar dagsekta ef aðili höfðar mál til ógildingar ákvörðun Fjarskiptastofu skv. 1. mgr. innan fjórtán daga frá því að honum var tilkynnt um hana og óskað er flýtimeðferðar fyrir dómstólum. Þrátt fyrir slíka málshöfðun leggist dagsektir áfram á viðkomandi aðila.

Í 3. mgr. verði tekið af skarið um að óinnheimtar dagsektir falli ekki niður þó svo að mikilvægur innviður verði síðar við fyrirmælum Fjarskiptastofu, nema stofnunin ákveði það sérstaklega. Þá er gert ráð fyrir að ákvarðanir um dagsektir verði aðfararhæfar, þær renni í ríkissjóð að frádregnum kostnaði við innheimtuna og að ráðherra geti í reglugerð kveðið nánar á um ákvörðun og innheimtu dagsekta, sbr. 4.-6. mgr.

Um 17. gr.

Með greininni er lagt til að vísað verði berum orðum til Fjarskiptastofu í 23. gr. laganna, sem fjallar um stjórnvaldssektir. Ákvæðið tekur til allra mikilvægra innviða í skilningi laganna. Þá er lagt til að vísað verði til reglugerða í 1. mgr.

Með c-lið er lagt til að Fjarskiptastofa geti lagt stjórnvaldssektir á einstakling eða lögaðila sem brýtur gegn 12. gr. laganna um skyldu til að afhenda réttar, fullnægjandi og uppfærðar upplýsingar og gögn skv. beiðni stofnunarinnar þar um. Fyrirmynd er að finna í s-lið 1. mgr. 103. gr. laga um fjarskipti, nr. 70/2022 og um nauðsynlega heimild að ræða að mati Fjarskiptastofu til að tryggja skilvirkt eftirlit. Að öðru leyti þarfnast greinin ekki nánari skýringar.

Um 18. og 19. gr.

Lagt er til að vísað verði berum orðum til Fjarskiptastofu, sbr. um 7., 16. og 17. gr. Greinarnar þarfnast ekki nánari skýringar.

Um 20. gr.

Með greininni er lagt til að ákvæði I og II til bráðabirgða verði felld brott úr lögum nr. 78/2019 enda hafa þau ekki efnislega þýðingu lengur, heldur vörðuðu gildistöku þeirra árið 2020.

Við tilfærslu eftirlitsverkefna til Fjarskiptastofu er þó rétt að árétta með afdráttarlausum hætti í nýju ákvæði til bráðabirgða að þeir aðilar sem við gildistöku laganna, verði frumvarpið samþykkt, teljast til rekstraraðila nauðsynlegrar þjónustu geri það áfram.

Um 21. gr.

Lagt er til að breytingarnar öðlist gildi 1. janúar 2027. Hvorki er gert ráð fyrir að gildistaka krefjist mikils undirbúnings af hálfu opinberra aðila né mikilvægra innviða, enda eru netöryggiskröfur laganna efnislega óbreyttar og ekki hróflað við lagaskyldum annarra viðbragðsaðila en Fjarskiptastofu, en samstarfi viðbragðsaðila fundinn farvegur undir heitinu netöryggisráð.

DRÖG